

Adresa : Kneza Miloša 25/1, 11000
Beograd

Šifra delatnosti : 9499

Račun : 330-4016334-39

Matičnibroj : 28235186

PIB : 110166916

Poštovani,

Srpska asocijacija za rušenje, dekontaminaciju i reciklažu, SDA (Serbian Demolition Association)

Podnosi

PRIMEDBE

Na Nacrt upravljanja otpadom za grad Beograd 2021-2030 dajemo primedbu u segmentu upravljanja građevinskim otpadom (po nama opasnim i neopasnim otpadom) koje proističu iz našeg dugogodišnjeg bavljenja principima nove industrije četvrte generacije, odnosno poslovima rušenja, dekontaminacije i reciklaže otpada, opasnog i neopasnog, nastalog od rušenja i građenja, kao i tretiranjem produkata iskopa.

Javnim uvidom u ovaj dokument primetili smo da uopšte niste uzeli u obzir, niti razmatranje, sve predradnje pri nastanku građevinskog otpada a koje su osnov za pisanje jednog ovako značajnog dokumenta, kao i odsustvo činilaca koji se bave takvom vrstom građevinskih radova.

Ova vrsta materijala tretira se kao i druge vrste otpada, što je u praksi kod nas dokazano, ali je to potpuno pogrešan i neracionalan pristup. Naime, mi ovde govorimo o najvećem toku otpada, težinski i količinski, volumenski, kako kod nas tako i u EU i svetu. Govorimo o otpadu (opasnom i neopasnom) koji sadrži veliku količinu različitih vrsta materijala kako od visokogradnje, tako od niskogradnje, specijalnih radova, rušenja, adaptacija, rekonstrukcija, renoviranja, konzervacija.

...

Ovu temu ste elaborirali tek od trenutka kada se posle određenih građevinskih radova, pojavi višak materijala, ili posle dekonstrukcije skinuti materijal. Sve prethodne radnje Vam nisu bile zanimljive, te zbog toga prvo pitanje je da li je to materijal, možda pogodan za reciklažu, ili otpad?!

Iz ovoga proističe i sledeće pitanje, a to je, ko je vlasnik ove vrste materijala i čija je obaveza za daljim tretmanom ove vrste materijala, uz postojeće zakonske forme i rešenja?

Još uvek je na snazi zakon da se komunalni otpad na deponijama prekriva zemljom i građevinskim šutom, iz raznoraznih razloga!?, koje ste Vi većinom i naveli, i to nije promenjeno ni u praksi, mada bila bi šteta i potpuno iracionalno da se ta vrsta radova obavlja prirodnim resursima i mineralnim sirovinama, ali građevinski otpad bi ipak trebalo da bude recikliran, kao i komunalni, u vidu energenta ili za kompostiranje. Uvek postoji ta razlika od napisanog i od onog što se radi, kao i teorije i prakse.

Napominjemo još jednu važnu činjenicu koja se odnosi na izvršioce radova koji stvaraju otpad (materijal, resurs) kao što je rušenje objekata, NE POSTOJI kvalifikaciona struktura, niti zanimanje, kao ni adekvatna zakonska rešenja za tu vrstu poslova, jer se kaže da tu vrstu radova izvode firme koje izvode radove izgradnje objekata!, tako da je i ovo jedna napomena o kojoj treba voditi računa u daljem radu. Bez obzira na tu činjenicu, nadležno ministarstvo izdaje dozvole za rad firmama da postanu operateri građevinskog otpada, i otkada postoji takvo rešenje, broj divljih smetlišta dramatično raste, kao i količina materijala na takvim mestima.

Zaključak je jasan, i on se svodi na to da nadležno ministarstvo, ili bilo koji organ lokalnih samouprava koji izdaje ovakve dozvole, nije kvalifikovano, stručno i na bilo koji drugi način vlasno da ih izdaje, osim po pitanju radnog mesta, jer govorimo o zanimanjima za koje kod nas ne postoje odgovarajuće stručne školske obuke, kao ni bilo kakve stručne specijalizacije.

Ponavljamo, za poslove rušenja, dekontaminacije i reciklaže ne postoje stručne licence, već se mora ići na sertifikaciju, jer su svi ti poslovi uskostručni i specifični, te je veliko pitanje kako i na koji način nadležni organi izdaju dozvole operaterima, i koja je to stručna sprema koja zadovoljava, da se ovaj proces na takav način završava. Značajno je to što firme koje imaju takvu dozvolu, tvrde za nju da je to licenca, i da su oni ovlašćeni

Adresa : Kneza Miloša 25/1, 11000
Beograd

Šifra delatnosti : 9499

Račun : 330-4016334-39

Matičnibroj : 28235186

PIB : 110166916

da obavljaju gore pomenute poslove, čime dezavuišu investitore, i druge činioce ovog veoma važnog segmenta građevine, koja i ima nazin nova industrija, jer reciklaža je bila i osnov početka četvrte industrijske revolucije.

Važno je napomenuti kada su u pitanju divlja smetlišta, kojih je previše, da imamo i legalna smetlišta na privatnim parcelama, za koje je takođe nadležni organ izdao dozvole za deponovanje i skladištenje ovog materijala, tako da po obodu urbanističkih zona takvih mesta ima u značajnom broju. Znači, da oni koji treba da vode računa o toku otpada, sami ga zaustavljaju na mestima na kojima ne bi trebalo da ga bude.

Najznačajnija stavka je i ta, da se ovim Nacrtom, favorizuje javno privatno partnerstvo kao i javna komunalna preduzeća, što je prihvatljivo, a zaboravlja se činjenica da tu vrstu angažmana mogu da imaju i druge kompanije, koje ovaj dokument nije zakačio, jer bi po nama morao da se pravi poseban urbanistički projekat (plan), za izbor takvih lokacija gde bi ove vrste delatnosti mogle da se obavljaju.

Nismo videli da je planirano mesto, a ni rukovanje humusnim slojem, koji bi morao da dobije određeno, i to vrlo značajno zakonsko rešenje i pravilnik. Kako o skladištenju, tako i o upotrebi.

Sa druge strane, opisana inicijativa koja je potekla iz grada Beograda o dobijanju upotrebne dozvole za izgrađene objekte, biva izlišna iz gore navedenih razloga, kao i nepostojanje sertifikovanih kompanija, osim ovih koje imaju dozvolu nadležnog ministarstva, zbog čega, po nama, takva inicijativa i nema dovoljnu jačinu, jer samu sebe guši već postojećim rešenjima iz ove oblasti. Potrebno je to pitanje rešavati na sasvim drugačiji način. Na ovom mestu bismo i dodali problem uređenja stanova, kuća, lokala, na teritoriji Beograda, koji produkte svog izvođenja ostavljaju po trotoarima, u blizini kontejnera...umesto da te radove, po Zakonu o stanovanju, izvode sa rešenjima lokalne samouprave, odnosno da radovi moraju biti prijavljeni, i gde bi se znao izvođač, koji bi takođe morao da ima kvalifikacije, jer se takođe radi o opasnim materijalima, recimo gips.

Napominjemo, da na dosadašnji način tretiranja ove vrste otpada (materijala), odnosno njegovog dovoza za na to pripremljena mesta, on spada u opasne materijale, jer se dovozi u mešanom obliku.

Različiti su materijali koji se nalaze u ovoj vrsti materijala, i vrlo je važno definisati titulara, jer će kao i do sada, ovaj resurs biti razasturt po zemlji, dok kvalitetni materijali ko zna kojim putem nestaju u nelegalnim tokovima.

Kada govorimo koliko je ovog materijala na poznatim mestima količina je data u tonama, što ukazuje da se meri, nadamo se i da je dokumentovana, i u ovom slučaju je data količina mala, mnogo je veća na terenu. Možda bi bilo bolje da je data u kubicima, jer se tako i transportuje zbog rastresitosti. Naime, ova nova mesta za skupljanje, bi morala imati merna mesta za ulaz i izlaz, da bi se znalo sa kojim količinama se zaista raspolaže, i tako ih planirati i u strategiji.

Moramo napomenuti i da za rad na uklanjanju azbesta nemamo ni jednu jedinu firmu, dok operateri postoje?!, i napominjemo da nemamo ni jedno mesto u državi za trajno zbrinjavanje ovog materijala, te da bi grad kao što je Beograd morao imati za to, rezervisan prostor. Data je dozvola nadležnog ministarstva za reciklažu otpada koji u sebi sadrži azbest, toliko o odgovornosti, profesionalizmu i stručnosti tog organa.

Zaključak je da bez kvalitetne baze u izvođačkom delu, kao i u pregradnjama stvaranja ove vrste materijala, ne možemo govoriti o njegovom upravljanju i korišćenju, jer je to kao kada bi se kuća zidala od krova, što nije moguće ni sa Lego kockama, osim možda virtuelno, ili crtanjem.

Primećujemo da su u ovom dokumentu upisani različiti podaci o količinama sakupljenog materijala, koji variraju, kao i željeni procenat reciklaže, koji se menja, i zanimljiv podatak o procentu upotrebe recikliranog materijala koji je impresivan.

SRPSKA ASOCIJACIJA ZA RUŠENJE, DEKONTAMINACIJU I RECIKLAŽU

Adresa : Kneza Miloša 25/1, 11000
Beograd

Šifra delatnosti : 9499

Račun : 330-4016334-39

Matičnibroj : 28235186

PIB : 110166916

U EU je količina ovog materijala između 1,5 tona do 3 tone po glavi stanovnika. Ta količina kod nas je znatno veća, zbog ekspanzije u gradnji, kako stanogradnje tako velikih infrastrukturnih projekata. Naše procene su znatno veće od prikazanih, odnosno planiranih u ovom dokumentu, što je i vidljivo na svakom koraku.

Drago nam je što ste pomenuli EU Protokol o reciklaži 70% otpada od rušenja i građenja, jer je naša Asocijacija aktivno učestvovala u realizaciji istog što se može i videti u samom dokumentu, kao i u Smernicama za revizije otpada pre rušenja i obnove zgrada, i ova dva dokumenta su neodvojiva u samoj primeni.

Pošto se već dugo nalazimo u procesu pristupanja EU, potrebno je prilagoditi zakone prema tom ustrojstvu, držeći se naše istorije, tradicije i mentaliteta.

Srdačan pozdrav

Dejan Bojović
Predsednik Srpske asocijacije za rušenje, dekontaminaciju i reciklažu

Beograd, 20.10.2020. godine